

INLEIDING

PARTICIPATIE = MEER DAN UW ZEGJE DOEN

age-
friendly
cities

active
ageing

ageism
tegengaan

ACTIVE AGEING

Het begrip 'active ageing' focust op het proces van optimaliseren van gezondheid, participatie en veiligheid

>>> om de kwaliteit van leven van oudere volwassenen te verhogen.

ACTIVE AGEING INDEX

= meetinstrument om het (on)gebruikt potentieel van oudere volwassenen na te gaan op het vlak van tewerkstelling, participatie en de mogelijkheden die er zijn om een onafhankelijk leven te leiden. Ook de mate waarin de omgeving ondersteunend is wordt nagegaan.

 Employment	 Participation in Society	 Independent, Healthy and Secure Living	 Capacity and Enabling Environment for Active Ageing
Employment rate 55-59	Voluntary activities	Physical exercise	Remaining life expectancy at age 55
Employment rate 60-64	Care to children and grandchildren	Access to health services	Share of healthy life expectancy at age 55
Employment rate 65-69	Care to infirm and disabled	Independent living	Mental well-being
Employment rate 70-74	Political participation	Financial security (three indicators)	Use of ICT
		Physical safety	Social connectedness
		Lifelong learning	Educational attainment

AGE-FRIENDLY CITIES

Een zichzelf respecterende samenleving moet er alles aan doen om oudere volwassenen zo lang mogelijk zelfstandig te laten leven.

Een leeftijdsvriendelijke stad is een inclusieve en toegankelijke gemeenschap die mogelijkheden creëert om de gezondheid, participatie en veiligheid voor alle inwoners te maximaliseren, met als doel kwaliteit van leven en de waardigheid van de oudere inwoners te waarborgen. (WHO, 2007)

KERN-INDICATOREN

AGE-FRIENDLY ENVIRONMENT OUTCOMES

Accessible physical environment

Neighbourhood walkability	Accessibility of public transportation vehicles
Accessibility of public spaces and buildings	Accessibility of public transportation stops
	Affordability of housing

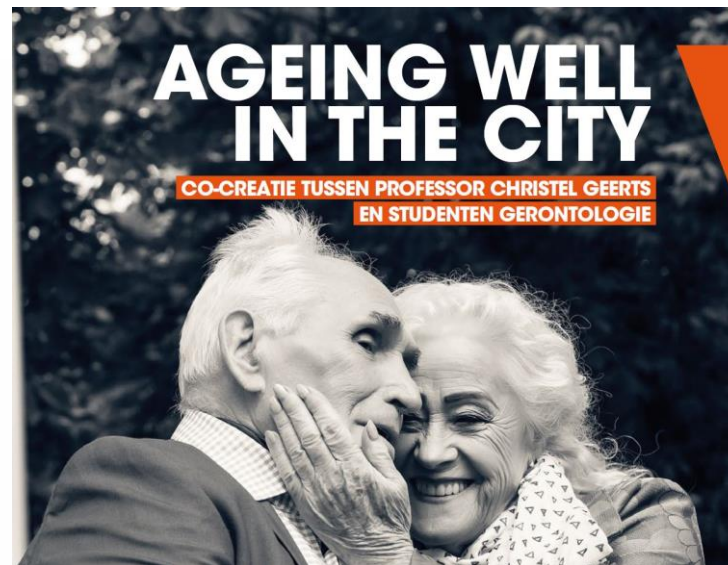
Inclusive social environment

Positive social attitude toward older people	Engagement in socio-cultural activity
Engagement in volunteer activity	Participation in local decision-making
Engagement in paid employment	Availability of information
	Availability of health and social services
	Economic security

IMPACT ON WELLBEING

Quality of life

INLEIDING

PARTICIPATIE = MEER DAN UW ZEGJE DOEN

age-
friendly
cities

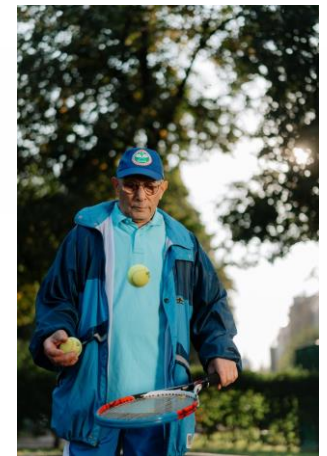
active
ageing

ageism
tegengaan

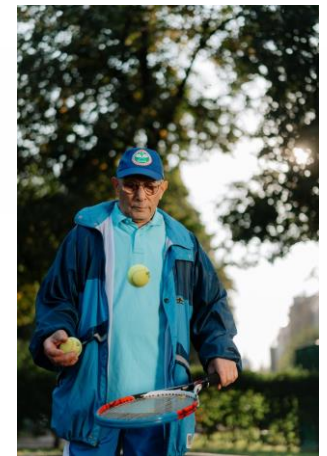

Waarom denkt U bij het begrip 'oudere'?

- Zorg?
- Afhankelijk zijn?
- Afname van mogelijkheden?
- Opvallende uiterlijke kenmerken?
- Eenzaamheid?

- Levenswijsheid en -ervaring?
- Veerkracht?
- Vrijwilligerswerk?
- Mantelzorg?
- Zelfrealisatie en -transcendentie?
- Wijsheid en relativering?

AGEISME – WAAROM AANDACHT AAN BESTEDEN?

- Omvangrijk issue: het is een wereldwijd gegeven.
- Heeft een zeer negatieve invloed op het welzijn van oudere volwassenen (naar schatting zijn 6,3 miljoen depressies wereldwijd toe te schrijven aan leeftijdsdiscriminatie).
- Onderschatting nefaste invloed van ageisme op mensen.

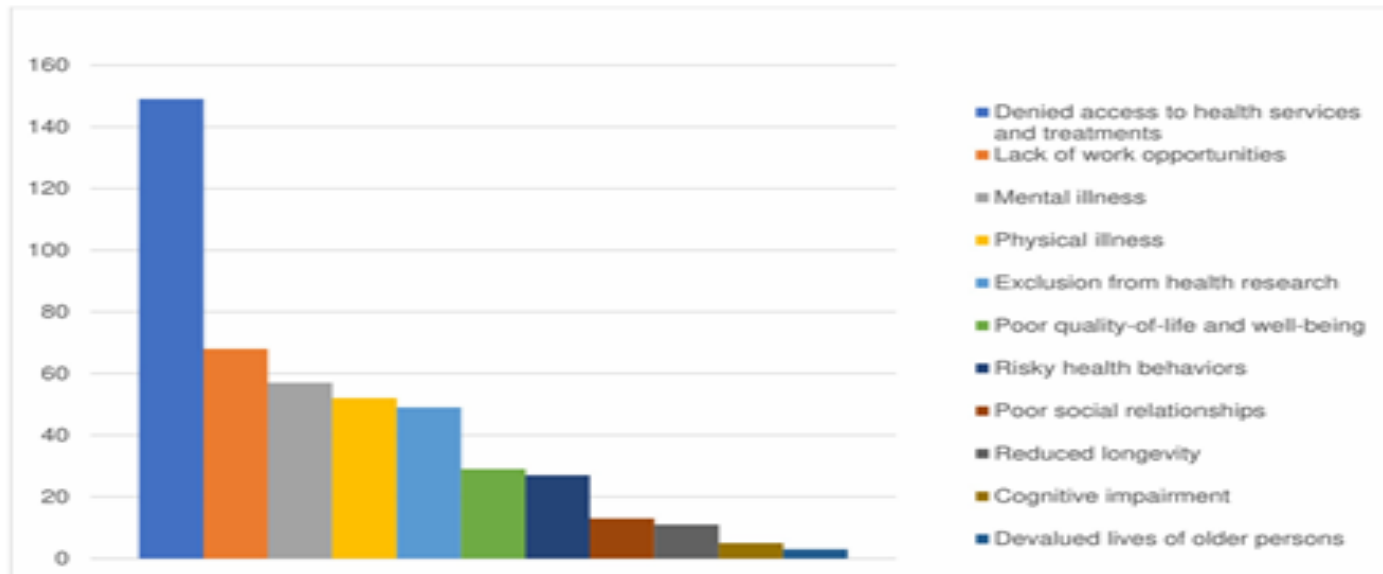

Fig 2. Impact of ageism on health in 11 health domains: Distribution of studies.

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0220857.g002>

AGEISME – WAAROM AANDACHT AAN BESTEDEN?

- Ouderen voelen zichzelf soms ‘tweederangs’ in de samenleving

Voorbeelden uit recente data (2021) van Brys en Geerts:

- Onderzoek 1 (N= 333):
  - ‘Er is actueel te weinig maatschappelijk respect voor ouderen’: 25% is het helemaal eens met deze stelling.
- Onderzoek 2 (N= 1255):
  - Van de respondenten voelt zich 10,7% niet gewaardeerd door de samenleving.
  - 14,3% vindt dat er te weinig maatschappelijk respect is voor ouderen.
  - 30,6% vindt dat het respect van de samenleving ten opzichte van ouderen verminderd is sinds corona.

AGEISME – WAAROM AANDACHT AAN BESTEDEN?

“Wat mij vooral opvalt met ouder worden is dat mensen anders met mij omgaan. Dat begon eigenlijk al wanneer mijn pensioen in zicht kwam. De meerderheid van de vragen die mij gesteld werden net voor ik op pensioen ging, waren negatieve vragen.”

“Als je ouder wordt, kijken mensen naar jou alsof je niets meer kunt. Alsof een smartphone een instrument is waar je na je 50e verjaardag toch niets meer van begrijpt bijvoorbeeld. Sommigen nemen nog de tijd om je de nodige uitleg te geven, heel vriendelijk, dat wel, maar ze doen dat vaak op een uitermate kinderlijke wijze. Ze spreken mij betuttelend aan alsof ik terug 6 jaar ben en gebruiken om de haverklap verkleinwoordjes. Dergelijke situaties frustreren mij enorm. Net zoals ook pubers zich kwaad en onbegrepen kunnen voelen.”

(Professor emeritus Van Bendegem, 2020, Kopzorgen verdienen zorg).

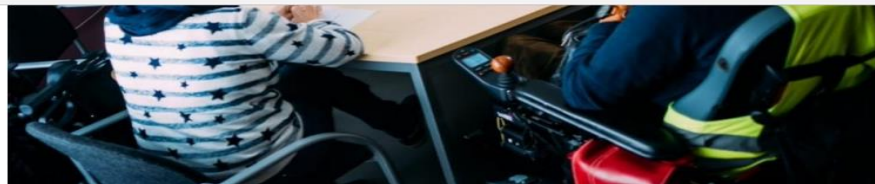

CHRISTEL GEERTS

*WOONZORGDECREET

Participatie in de zorg

Een inspiratiegids

*PARTICIPATIEDECREET

*coördinerend minister voor ouderenbeleid

*ouderenbeleidsplan

*Vlaamse ouderenraad

KWALITEIT VAN DE INSPRAAK

ILL. EECKMAN

VOLDOENDE ZICHT OP RANDVOORWAARDEN?

Onderzoek 131 raden

214 leden SAR

54% van de deelnemers is bekend met het begrip “Active Ageing” of “actief ouder worden”.

65 respondenten verstaan onder Active Ageing voornamelijk de fysieke gezondheid. Senioren spreken expliciet over sporten, turnen en veel bewegen. 20 respondenten spreken ook over mentale gezondheid. 8 respondenten haalden aan dat ze denken aan het topic “thuis blijven wonen”.

**49% van de deelnemers is bekend met het begrip
“Age Friendly Cities and Communties”**

**Volgende pijlers kregen voornamelijk een score van 3 op 5.
‘publieke ruimten en gebouwen’ de pijler ‘mobiliteit’ en
de pijler ‘maatschappelijke participatie en tewerkstelling’**

Scoren 4/5

**Namelijk de pijler 'wonen',
de pijler 'sociaal en culturele participatie'
de pijler 'respect en sociale inclusie'
de pijler 'communicatie en informatie'
de pijler 'gezondheid en zorg'**

De respondenten hechten persoonlijk het meest belang aan de pijler 'gezondheid en zorg' (22.4%). Deze pijler wordt gevolgd door 'respect en sociale inclusie' (16.8%) .

Tenslotte vinden respondenten dat hun eigen gemeenten nog moet inzetten op de pijlers 'mobiliteit' (24.3%), 'communicatie en info' (18.2%) en 'wonen' (15%)

TAKE HOME MESSAGES

*werken aan de randvoorwaarden!

*structureel : goede instrumenten

*inspraak is een kunst! Een proces en een gegeven dat tijd vergt.

DANK U

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL